

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2026-1\(45\)-238-246](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2026-1(45)-238-246)

УДК 658.15:336.71]:[336.77:330.567.22

JEL Classification: G21; G32; E5

Максим Миколайович Забаштанський

доктор економічних наук, професор,
директор ННІ природокористування та гуманітарних наук
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: mazani@ukr.net. ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9417-0163>
ResearcherID: G-6145-2014. Scopus Author ID: [35759916900](https://orcid.org/0000-0001-9417-0163)

Андрій Віталійович Роговий

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: rogovoy1976@ukr.net. ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5445-214X>
ResearcherID: F-7319-2016

Руслан Федорович Бессараб

аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: bessarabruslan712@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-8845-4054>
ResearcherID: LIC-2872-2024

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ РИНКУ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ

У статті розглянуто теоретико-методологічні аспекти управління фінансовою безпекою банку в умовах функціонування ринку споживчого кредитування. Обґрунтовано важливість управління фінансовою безпекою банку як інструмента забезпечення фінансової стійкості, ефективного виконання основних управлінських функцій в умовах нестабільності зовнішнього середовища. Проаналізовано стан розвитку ринку споживчого кредитування в Україні за сучасних умов та його вплив на стан фінансової безпеки банку. Визначено функціональну складову системи фінансової безпеки банку на ринку споживчого кредитування, обґрунтовано пріоритетні напрямки системи забезпечення фінансової безпеки банку. Акцентовано увагу на важливості врахування стратегічних аспектів в управлінні фінансовою безпекою банку в умовах ринку споживчого кредитування, зокрема формуванні системи забезпечення стратегічної фінансової безпеки. Визначено комплекс управлінських принципів забезпечення стратегічної фінансової безпеки банку в умовах ринку споживчого кредитування. Визначено основні напрямки удосконалення процесу забезпечення стратегічної фінансової безпеки банку на ринку споживчого кредитування. Обґрунтовано, що рівень стратегічної фінансової безпеки банку на ринку споживчого кредитування забезпечується функціональною взаємодією наступних ключових чинників: рівня внутрішньої стратегічної кредитної безпеки банку; рівня макрофінансової стратегічної безпеки банку; рівня міжнародної стратегічної фінансової безпеки.

Ключові слова: банк; банківська діяльність; фінансова безпека; стратегічне управління; споживче кредитування; ринок; ризик; управління ризиками; кредитні послуги.

Рис.: 2. Бібл.: 16.

Постановка проблеми. Фінансова безпека виступає одним із ключових чинників ефективного функціонування банківської установи. Завдання забезпечення фінансової стійкості і стабільності, досягнення цілей стратегічного розвитку обумовлює потребу банку у підтримці достатнього рівня фінансової безпеки, що доводить актуальність проблеми впровадження відповідних управлінських заходів для топменеджменту банку в умовах ринкової нестабільності. Це стосується як ринку фінансових послуг загалом, так і безпосередньо ринку споживчого кредитування, що пояснюється провідною роллю кредитної діяльності, а саме послуг зі споживчого кредитування у функціонуванні вітчизняних банків. Відповідно дослідження стану фінансової безпеки робить акцент на визначенні організаційних, правових та ресурсних передумов, виокремленні економічних та правових чинників, що дозволяють банку отримати максимальний фінансовий результат на ринку послуг споживчого кредитування, враховуючи, у тому числі стратегічні аспекти розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Управління фінансовою безпекою банку, розробка теоретико-методологічних положень оцінки рівня фінансової безпеки, визначення ключових індикаторів, формування передумов забезпечення фінансової безпеки активно досліджуються представниками вітчизняної наукової спільноти, серед яких доцільно виокремити таких науковців, як Барановський О. [1], Гаряга Л. [2], Гірман Ю. [3], Ревак І. [4], Фімяр С. [5], Васильчишин О. [6]. У свою чергу в дослідження стану та передумов розвитку ринку споживчого кредитування, обґрунтування його ролі в розвитку банківської системи зробили внесок такі вчені, як Вовчак О. [7], Волкова Н. [8], Дубина М. [9], Костюк В. [11], Прилуцький А. [12] та ін.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Попри значний наявний науковий здобуток, складні економічні умови, в яких вимушені працювати банківські установи в наш час, а саме воєнний стан і військові дії, високий рівень невизначеності поведінки суб'єктів ринку фінансових послуг, зокрема ринку споживчого кредитування, коливання ринкової кон'юнктури, високий рівень загроз потребують подальших наукових досліджень у напрямку управління фінансовою безпекою банку за сучасних реалій.

Мета статті полягає в удосконаленні існуючих теоретико-методологічних положень управління фінансовою безпекою банку в умовах ринку споживчого кредитування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Узагальнення наукового добутку провідних дослідників проблематики безпеки банківської установи, зокрема, її фінансової складової, дає можливість визначити фінансову безпеку як інструмент забезпечення фінансової стійкості, ефективного виконання основних управлінських функцій в умовах нестабільності зовнішнього середовища. Прямою є залежність фінансової безпеки від конкурентного потенціалу банківської установи та здатності забезпечувати конкурентні переваги на ринку фінансових послуг, зокрема ринку споживчого кредитування, що свідчить про тісний взаємозв'язок фінансової безпеки та ефективності функціонування банку як суб'єкта ринку. З погляду впливу на екзогенне середовище банку фінансова безпека сприяє збереженню платоспроможності банку, реалізації функції ефективного розподілу фінансових потоків, дотриманню принципів корпоративної відповідальності. Відповідно найчастіше як методичні засади визначення рівня фінансової безпеки експерти використовують розрахунок показників ліквідності, фінансової активності та фінансової стійкості [1-4]. Враховуючи зазначене, фінансова безпека банку може бути охарактеризована як стан внутрішнього середовища, що формується в результаті взаємозв'язку фінансових, правових, економічних відносин на основі залучення інтелектуального капіталу, інформаційного забезпечення, комунікаційних технологій та інноваційних управлінських рішень.

Розглядаючи феномен фінансової безпеки банку, доцільно акцентувати увагу на ролі споживчого кредитування у фінансовій безпеці в умовах соціально-політичної та економічної нестабільності. Ринок споживчого кредитування в Україні, попри воєнний стан і високий рівень зовнішньополітичних загроз та, відповідно, кредитних ризиків, демонструє тенденцію до стабілізації. Як свідчать дані офіційного Звіту про фінансову стабільність НБУ, станом на червень 2025 року позикові кошти склали суттєву складову фінансових активів громадян, про що свідчить співвідношення кредитів та витрат на споживання та кількість залучених нових клієнтів [13]. Споживчі кредити й надалі продовжують нарощувати свою популярність серед населення, як свідчать дані щодо обсягів споживчого кредитування за період 2018-2023 рр. Дослідження динаміки дозволяє зробити висновок про найбільший рівень споживчого кредитування у 2021 р. та значне зниження у наступному періоді, що пов'язане з початком військової агресії, проте подальша тенденція характеризується відновленням зацікавленості населення у споживчому кредитуванні. Зростання об-

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

сягів кредитного портфеля вітчизняних банків пояснюється наявністю стійкого споживчого попиту та відповідними споживчими настроями. Так, інформація НБУ за II квартал 2025 р. свідчить про зростання співвідношення чистих кредитів населенню та обсягом ВВП до 3,2 %, проте це показник ще не досяг довоєнного рівня [14].

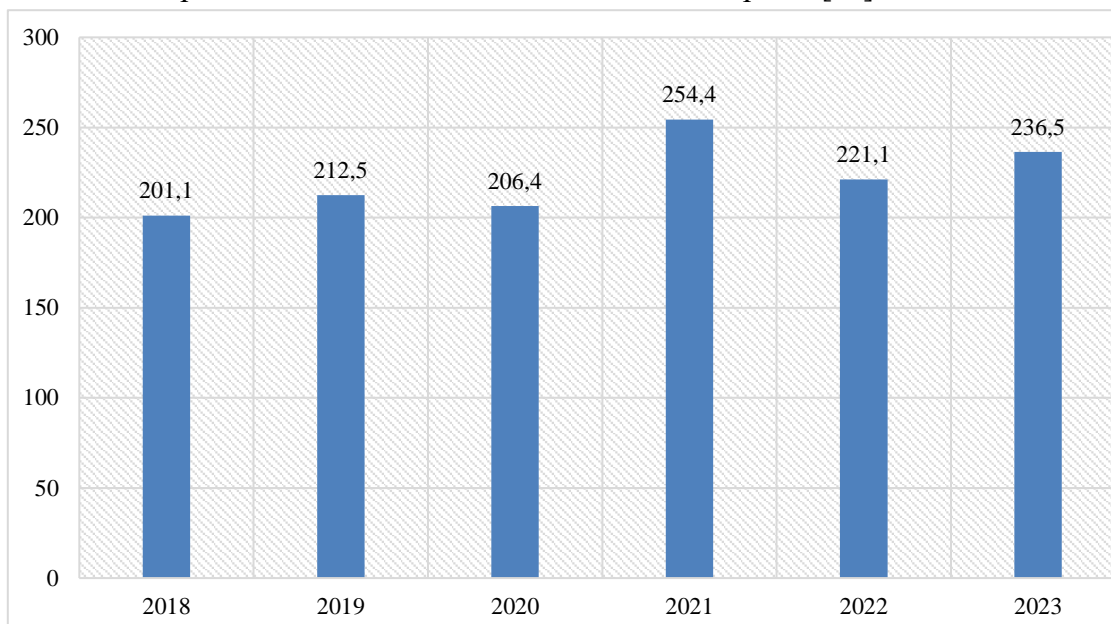

Рис. 1. Динаміка розвитку споживчого кредитування в Україні, млрд грн
Джерело: сформовано авторами за [13].

В умовах сьогодення, що характеризуються зовнішніми загрозами внаслідок військової агресії РФ та соціально-економічними проблемами, кожна банківська установа намагається зайняти стабільну конкурентну позицію на ринку, що залежить від наявності комплексної системи забезпечення фінансової безпеки банківського споживчого кредитування, оскільки це дозволяє реалізувати гнучку політику в напрямку підтримки фінансової стійкості та платоспроможності за ризикових умов надання банківських послуг. Значена система забезпечення фінансової безпеки спрямована на захист таких основних об'єктів, як фінансові ресурси, матеріальні цінності та банківська інформація. Обігові кошти у структурі активів банку мають частку до 80 %, що обумовлює надзвичайну важливість захисту цього виду ресурсу, проте реалізація банківських операцій та забезпечення життєдіяльності банківської установи є неможливими без належного рівня захисту основних фондів та внутрішньої банківської інформації. У цьому контексті увагу слід приділити захисту банківських операцій як елементу, що, з одного боку, впливає на рівень фінансової безпеки, а з іншого – виступає індикатором ринкової спроможності банку та складовою його іміджу. Втрати, які несе банк у результаті реалізації банківських операцій, впливають на платоспроможність установи, що зумовлює важливу роль активних операцій у споживчому кредитуванні.

Поняття фінансової безпеки банку є комплексним, оскільки консолідує фінансову стійкість, фінансову стабільність, систему управління зовнішніми та внутрішніми ризиками та здатність надавати гарантії реалізації банківських операцій. Як складова функціональної системи банківської установи підсистема фінансової безпеки виконує такі функції:

- захист фінансових ресурсів банку;
- захист банківських послуг і продуктів;
- захист інформації, що використовується банком для здійснення банківських операцій та комунікацій зі стейкхолдерами;
- підтримка іміджу банку на ринку фінансових послуг.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

Виходячи із функціонального аспекту, доцільно зазначити наступні пріоритетні напрямки системи забезпечення фінансової безпеки банку в умовах ринку споживчого кредитування:

1. Зменшення ступеня ризику внаслідок шахрайських дій конкурентів, клієнтів та інших сторонніх осіб – передбачає використання інструментів контролю і моніторингу, програмних засобів виявлення і запобігання проявам шахрайства та недоброчесної поведінки, що пов'язані з фінансовими операціями, діями із платіжними картками, інвестиційною діяльністю, наданням спотвореної інформації клієнтами та ін.

2. Боротьба з недоброчесним фінансуванням, що стосується порушення банківського законодавства, спрямування фінансових ресурсів на протиправні дії, у тому числі на основі використання інструментів перевірки споживачів банківських послуг на етапі погодження угоди.

3. Визначення ризиків та їх ранжування на основі попередньо проведеної оцінки з погляду відкритих та прихованих загроз та їхнього впливу на стабільність системи управління банком.

В умовах підвищеного рівня зовнішніх ризиків і загроз, зумовлених макрофінансовою та політичною нестабільністю, стратегічні аспекти управління фінансовою безпекою банків на ринку споживчого кредитування відіграють визначальну роль. Методологія управління стратегічною фінансовою безпекою включає в себе розробку системи організації управлінського процесу, безпосередньо стратегію забезпечення фінансової безпеки на ринку споживчого кредитування, комплекс інструментів забезпечення в системі механізму управління. Стратегічний аспект визначає залежність рівня фінансової безпеки від кон'юнктури ринку споживчого кредитування, трансформаційних процесів, обумовлених змінами у функціональному забезпеченні процесу управління банківською структурою.

Отже, система забезпечення стратегічної фінансової безпеки комерційного банку визначається організацією управлінського процесу, а саме наявністю активної підтримки з боку зовнішніх управлінських структур, насамперед НБУ як головного регулятора, та внутрішньої управлінської структури в особі топменеджменту банку. Організація процесу забезпечення стратегічної фінансової безпеки орієнтована на створення безпечних умов функціонування і розвитку банку на основі інструментів моніторингу, адаптації до впливу ризик-факторів у межах сформованої структурної взаємодії відповідних підрозділів. При цьому в структурі управління мають бути визначені відповідальні служби щодо запобігання загроз та прийняття рішень для виконання оперативних заходів, що відповідають індивідуальній траєкторії стратегічної фінансової безпеки в умовах змін поведінки споживачів на кредитному ринку.

Підтримка належного рівня стратегічної фінансової безпеки банківської установи в умовах ринку споживчого кредитування передбачає дотримання топменеджментом певних управлінських принципів, до яких нами пропонується віднести наступні (рис. 2).

Зазначений комплекс принципів може доповнюватись під впливом змін у державній фінансовій політиці та ринкових трансформацій, обумовлених в тому числі розвитком цифровізації, модернізацією банківських технологій, змінами в корпоративній культурі.

З одного боку, фінансова безпека банку знаходиться під впливом внутрішніх чинників, який характеризується полісистемністю дії, проте стійкий розвиток суспільства та конкурентоспроможність ринку споживчого кредитування дають змогу протистояти дестабілізаційному впливу екзогенних факторів. Біполярність формування системи забезпечення стратегічної фінансової безпеки в умовах ринку споживчого кредитування обумовлюється здійсненням моніторингу внутрішнього середовища та оцінки розвитку соціально-економічних процесів.

Наявні стратегії управління фінансовою безпекою банків на ринку споживчого кредитування свідчать про певні недоліки організації процесу стратегічного управління, що обумовлено відсутністю системного підходу до розв'язання завдань забезпечення фінансової безпеки, орієнтацією головним чином на внутрішні загрози та нездатністю своєчасного реагування на зовнішні загрози, недостатнім врахуванням інформаційних чинників.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

Рис. 2. Комплекс управлінських принципів забезпечення стратегічної фінансової безпеки банку

Джерело: сформовано авторами.

Проте, як вважають деякі вчені, загрози стратегічній фінансовій безпеці банку можуть виникнути в результаті самої сутності діяльності банку як фінансового посередника на ринку кредитних послуг, якщо брати до уваги національний та міжнародний ринок [15]. Зазначене передбачає розробку комплексу фінансового захисту всіх складових банківської діяльності, а саме капіталу, активів, пасивів, а також основних фондів, інформації та персоналу.

Удосконалення процесу забезпечення стратегічної фінансової безпеки банку на ринку споживчого кредитування передбачає напрямки, що доцільно згрупувати за наступними блоками:

I блок – формування стратегії забезпечення фінансової безпеки в умовах ринкових трансформацій, що передбачає розробку стратегії фінансової безпеки банку, визначення стратегічних і тактичних цілей, комплексу завдань та контрольних параметрів їх виконання. Основу стратегії формує динаміка зміни індикаторів фінансової безпеки банківської установи.

II блок – реалізація стратегічних заходів, формування функціоналу організації процесу управління стратегічною фінансовою безпекою із врахуванням результатів моніторингу стану ринку споживчого кредитування. Основу заходів складають організаційно-

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

методичний інструментарій поетапної реалізації функцій забезпечення стратегічної фінансової безпеки, моніторинг індикаторів ринку споживчого кредитування за визначеними періодами та в контексті внутрішніх чинників і макроекономічного оточення.

III блок – отримання результатів, порівняння їх із запланованими, оцінка потенціалу зменшення фінансових збитків та приросту капіталу, порівняння фактичних і прогнозних значень потенційних загроз.

При цьому обґрунтування теоретико-методологічних підходів оцінки та аналізу споживчого кредитування в системі фінансової безпеки банку потрібно проводити на основі визначення критеріїв та показників та ролі споживчого кредитування у формуванні економічної стійкості банківської структури.

При визначенні критеріїв споживчого кредитування в системі фінансової безпеки необхідно врахувати здатність економіки країни зберігати та швидко відновлювати критичний рівень купівельної спроможності населення в умовах зменшення внутрішніх та зовнішніх інвестиційних потоків [16]. У цьому контексті оцінка споживчого кредитування в системі фінансової безпеки банків має враховувати ресурсний потенціал ринкового сегмента функціонування банку та його подальший розвиток, рівень зовнішніх та внутрішніх загроз та ресурси їх мінімізації, рівень соціальної стабільності.

На думку більшості фахівців, показники фінансової безпеки банку відображають стан макроекономічних явищ та процесів, що визначають роль банківської установи в економічній системі та її здатність відповідати потребам ринку споживчого кредитування, адаптуватись до змін у фінансовому середовищі, виявляти характер трансформації економічних відносин та аналізувати їх відповідність вимогам фінансової безпеки [16]. Своєю чергою досягнення стратегічних цілей забезпечення фінансової безпеки на ринку споживчого кредитування має враховувати аспект наявності мінімального рівня фінансового захисту, що є обов'язковим при реалізації заходів стратегічного управління незалежно від рівня впливу зовнішніх ризиків. Мінімальний рівень забезпечення стратегічної фінансової безпеки залежить як від розміру банку, стану бізнес-процесів, структури активів і пасивів, наявності філій і відділень, кадрової складової, так і структури кредитного ринку, зміни купівельної спроможності населення, політики у сфері соціального захисту.

Таким чином, рівень стратегічної фінансової безпеки банку на ринку споживчого кредитування забезпечується функціональною взаємодією наступних ключових чинників:

- рівнем внутрішньої стратегічної кредитної безпеки банку;
- рівнем макрофінансової стратегічної безпеки банку;
- рівнем міжнародної стратегічної фінансової безпеки.

Відповідно комплекс показників відіграє важливу роль в оцінці загального фінансового стану банківської установи як суб'єкта ринку споживчого кредитування та формує складову методичного апарату моніторингу фінансової діяльності банку та розробки відповідних програм стратегічного розвитку. Оцінка споживчого кредитування в системі фінансової безпеки банку розглядається нами як послідовний систематизований процес, що складається із наступних складових:

- підсистема оцінки рівня фінансової безпеки банку на основі дослідження макроекономічних параметрів, що визначають вплив на фінансовий стан банківської установи та подальші напрямки її розвитку;
- підсистема виявлення прихованих резервів банківської установи з метою ідентифікації та оцінки внутрішніх ризиків та їх подальшої нейтралізації.

Отже, відповідно до ідентифікованих підсистем, важливим є врахування впливу зваженої та раціональної фінансової і соціально-економічної політики держави. У цьому контексті фінансова безпека споживчого кредитування банківської установи розуміється як стійкий стан соціально-економічного розвитку економіки, суспільства та фінансової системи країни, за якого забезпечується фінансова стабільність банку як суб'єкта ринкових відносин, гарантується захист його ресурсного потенціалу, здатність відігравати провідну роль у реалізації фінансової політики держави та реагувати на внутрішні та зовнішні трансформації. Подібне трактування доводить доцільність використання

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

інституційного підходу в дослідженні фінансової безпеки банку та ролі в ній споживчого кредитування, оскільки акцентує увагу на впливі ринкової компоненти, рівні ринкових загроз та можливості банку як ринкового суб'єкта враховувати їх у своїй поточній діяльності і стратегічних напрямках розвитку.

Висновки та пропозиції. Фінансова безпека банку в умовах ринку споживчого кредитування розглянуто нами як комплексну категорію, що оцінюється, з одного боку, макроекономічними показниками, а з іншого – системою фінансових показників, що відображають внутрішній стан банківської установи та здатність реалізувати заплановані заходи внутрішньої фінансової політики та досягти реалізації тактичних і стратегічних цілей. Фінансова система держави та ринок фінансових послуг надають банкам можливість формувати власну гнучку систему фінансової безпеки з метою протидії зовнішнім та внутрішнім загрозам.

Споживче кредитування в системі фінансової безпеки виступає підґрунтям взаємодії рівня фінансової безпеки та стану державної фінансової політики й соціально-економічного розвитку та чинником управління зовнішніми і внутрішніми загрозами. Система забезпечення фінансової безпеки споживчого кредитування формується із врахуванням її потенціалу захисту активів банку та процесу реалізації банківських операцій, у стратегічній перспективі створюючи умови для забезпечення економіки кредитними ресурсами.

Список використаних джерел

1. Барановський О. І. Індикатори фінансової безпеки фондового ринку. *Фінанси України*. 2016. № 5. С. 57-81.
2. Гаряга Л. О. Розвиток фінансового ринку в умовах цифровізації економіки. *Бізнес Інформ*. 2018. № 11. С. 388-393.
3. Гірман Ю. В. Передумови створення оптимальної моделі забезпечення фінансової безпеки банку на базі світового досвіду. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 2. С.49-53.
4. Ревак І. О., Керницька М. І. Формування системи економічної безпеки у банківській сфері. *Науковий вісник ЛДУВС. Сер. Економічна*. 2009. Вип. 1. С. 375-389.
5. Фімяр С., Імаков, С. Теоретичні основи забезпечення економічної безпеки діяльності банківських установ. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2024. Вип. 21. С. 127-132.
6. Васильчишин О. Б. Фінансова сутність фінансової безпеки банківської системи: проблема плюралізму підходів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. 28. - С 159–166.
7. Вовчак О. Д., Антонюк О. І. Споживче кредитування в Україні: сучасний стан та тенденції розвитку в умовах фінансово-економічної нестабільності. *Європейські перспективи*. 2016. № 2. С. 148-157.
8. Волкова Н. І., Статкевич Г. В. Розвиток споживчого кредитування в кризових умовах. *Економіка та держава*. 2021. № 11. С. 106-111.
9. Дубина М. В. Роль кредитної системи у забезпеченні фінансової безпеки держави. Стратегія та механізми забезпечення фінансово-економічної безпеки : колективна монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. П. Ільчука. Чернігів : ЧНТУ, 2017. С. 39-59.
10. Забаштанський М. М., Забаштанська Т. В. Роль цифрової трансформації ринку кредитних послуг в інноваційному розвитку національної економіки. *Бізнес Інформ*. 2023. № 12. С. 330-335. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-12-330-335>.
11. Костюк В. А., Скоринська М. О. Розвиток споживчого кредитування в банківській сфері України. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 547-552.
12. Прилуцький А. М., Пахалюк Л. В. Споживче кредитування в Україні та його особливості. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. С. 1-7.
13. Звіт про фінансову стабільність, червень 2025 року / Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/report>.
14. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.
15. Phan D. H. B., Narayan P. k., Rahman R. E., Hutabarat A. R. Do financial technology firms influence bank performance? *Pacific Basic Finance Journal*. 2020. Vol. 62.
16. A System Dynamics Approach to Understanding the Use of Banks and Alternative Financial Services in St. Louis. Social System Design Lab Washington University in St. Louis. 2010. URL: [A System Dynamics Approach to Understanding the Use of Banks and Alternative Financial Services in St. Louis](#).

References

1. Baranovskyi, O. I. (2016). Indykatory finansovoi bezpeky fondovoho rynku [Indicators of financial security of the stock market]. *Finansy Ukrainy – Finance of Ukraine*, (5), 57-81.
2. Hariaha, L. O. (2018). Rozvytok finansovoho rynku v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky [Development of the financial market in the context of digitalization of the economy]. *Biznes Inform – Business Inform*, (11), 388-393.
3. Hirman, Yu. V. (2018). Peredumovy stvorennia optymalnoi modeli zabezpechennia finansovoi bezpeky banku na bazi svitovoho dosvidu [Prerequisites for creating an optimal model for ensuring the financial security of a bank based on world experience]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, (2), 49-53.
4. Revak I. O., Kernytska M. I. (2009). Formuvannia systemy ekonomichnoi bezpeky u bankivskii sferi [Formation of a system of economic security in the banking sector]. *Naukovyi visnyk LDUVS. Ser. Ekonomichna – Scientific journal LDUVS. Ser. Economic*, 1, 375-389.
5. Fimiar, S., & Simakov, S. (2024). Teoretychni osnovy zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky diialnosti bankivskykh ustanov [Theoretical basis of ensuring economic security of banking institutions' activities]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomika – Tavria Scientific Bulletin. Series: Economics*, (21), 127-132.
6. Vasylychshyn O. B. (2017). Finansova sutnist' finansovoi bezpeky bankivskoi systemy: problema pliuralizmu pidkhodiv [The financial essence of the financial security of the banking system: the problem of pluralism of approaches]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University*, 28, 159–166.
7. Vovchak, O.D., Antoniuk, O.I. (2016). Spozhyvche kredytuvannia v Ukraini: suchasnyi stan ta tendentsii roz-vytku v umovakh finansovo-ekonomichnoi nestabilnosti [Consumer lending in Ukraine: current state and development trends in conditions of financial and economic instability]. *Yevropeiskii perspektyvy – European perspectives*, (2), 148-157.
8. Volkova, N. I., Statkevych, H. V. (2021). Rozvytok spozhyvchoho kredytuvannia v kryzovykh umovakh [Development of consumer lending in crisis conditions]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and State*, (11), 106-111.
9. Dubyna, M. V. (2017). Rol kredytnoi systemy u zabezpechenni finansovoi bezpeky derzhavy [[The role of the credit system in ensuring the financial security of the state]. In V. P. Ilchuk (Ed.), *Stratehiia ta mekhanizmy zabezpechennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky – Strategy and mechanisms of ensuring financial and economic security* (pp. 39-59). ChNTU.
10. Zabashtanskyi, M. M., Zabashtanska, T. V. (2023). Rol tsyfrovoi transformatsii rynku kredytnykh posluh v innovatsiinomu rozvytku natsionalnoi ekonomiky [The role of digital transformation of the credit services market in the innovative development of the national economy]. *Biznes Inform – Business Inform*, (12), 330-335. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-12-330-335>.
11. Kostiuk, V. A., Skorynska, M. O. (2017). Rozvytok spozhyvchoho kredytuvannia v bankivskii sferi Ukrainy [Development of consumer lending in the banking sector of Ukraine]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and Society*, (12), 547-552.
12. Prylutskyi, A. M., Pakhaliuk, L. V. (2019). Spozhyvche kredytuvannia v Ukraini ta yoho osoblyvosti [Consumer lending in Ukraine and its peculiarities]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, (11), 1-7.
13. Natsionalnyi bank Ukrainy [National Bank of Ukraine]. (n.d.). *Zvit pro finansovu stabilnist, cherven 2025 roku – Financial Stability Report, June 2025*. <https://bank.gov.ua/ua/stability/report/>
14. Ofitsiinyi sait Natsionalnoho banku Ukrainy [Official website of the National Bank of Ukraine]. (n.d.). <https://bank.gov.ua/>.
15. Phan, D. H. B., Narayan, P. K., Rahman, R. E., Hutabarat, A. R. (2020). Do financial technology firms influence bank performance? *Pacific Basic Finance Journal*, 62.
16. A System Dynamics Approach to Understanding the Use of Banks and Alternative Financial Services in St. Louis. Social System Design Lab Washington University in St. Louis. (2010). [A System Dynamics Approach to Understanding the Use of Banks and Alternative Financial Services in St. Louis](#).

Дата першого надходження статті до видання: 06.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 12.02.2026

UDC 658.15:336.71]:[336.77:330.567.22

Maksym Zabashtanskyi

Doctor of Economics, Professor,
Director of the Educational-Scientific Institute Environmental Management and Humanities,
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: mazani@ukr.net. **ORCID:** <http://orcid.org/0000-0001-9417-0163>

ResearcherID: [G-6145-2014](https://orcid.org/0000-0001-9417-0163). **Scopus Author ID:** [35759916900](https://orcid.org/0000-0001-9417-0163)

Andriy Rohovyi

Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Tourism
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: rogovoy1976@ukr.net. **ORCID:** <http://orcid.org/0000-0001-5445-214X>

ResearcherID: [F-7319-2016](https://orcid.org/0000-0001-5445-214X)

Ruslan Bessarab

PhD student of the Department of Finance, Banking and Insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: bessarabruslan712@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0004-8845-4054>

ResearcherID: [LIC-2872-2024](https://orcid.org/0009-0004-8845-4054)

**MANAGEMENT OF BANKING INSTITUTIONS FINANCIAL SECURITY
IN CONDITIONS OF THE CONSUMER CREDIT MARKET**

The article considers theoretical and methodological aspects of managing the financial security of a bank in the conditions of the functioning of the consumer lending market. The purpose of the article is to improve the existing theoretical and methodological provisions of managing the financial security of a bank in the conditions of the consumer lending market. The importance of managing the financial security of a bank as a tool for ensuring financial stability, effective performance of basic management functions in conditions of instability of the external environment has been substantiated. The state of development of the consumer lending market in Ukraine under modern conditions and its impact on the state of the bank's financial security has been analyzed. The functional component of the bank's financial security system in the consumer lending market is determined, the priority areas of the bank's financial security system have been substantiated. The attention has been focused on the importance of taking into account strategic aspects in managing the financial security of a bank in the conditions of the consumer lending market, in particular, the formation of a system for ensuring strategic financial security. A set of management principles for ensuring the strategic financial security of a bank in the conditions of the consumer lending market has been determined. The main directions of improving the process of ensuring the strategic financial security of the bank in the consumer lending market have been determined. The financial security of consumer lending of a banking institution is understood as a stable state of socio-economic development of the economy, society and financial system of the country, under which the financial stability of the bank as a subject of market relations has been ensured, the protection of its resource potential has been guaranteed, the ability to play a leading role in the implementation of the state's financial policy and respond to internal and external transformations has been ensured. It has been substantiated that the level of strategic financial security of the bank in the consumer lending market is ensured by the functional interaction of the following key factors: the level of internal strategic credit security of the bank; the level of macrofinancial strategic security of the bank; the level of international strategic financial security.

Keywords: bank; banking; financial security; strategic management; consumer lending; market; risk; risk management; credit services.

Fig.: 2. References: 17.